

Ο άνθρωπος που λύνει αρχαιολογικούς γρίφους

Ένας από τους κορυφαίους μελετητές της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής διεθνώς, ο αρχαιολόγος Γιώργος Δεσπίνης, σήμερα ομότιμος καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τιμήθηκε χθες από το Μουσείο Μπενάκη της Πειραιώς για την τεράστια προσφορά του στον τόπο. Από τις δικές του ταυτίσεις επέστρεψαν κλεμμένες αρχαιότητες από το εξωτερικό και άλλες απέκτησαν ονοματεπώνυμο. Μίλησαν οι καθηγητές: Αγγελος Δεληβορριάς, Ισμήνη Τριάντη, Νικόλαος Σταμπολίδης και Θεοδοσία Στεφανίδου-Τιβεριού, και οι διευθυντές της Α' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αλέξανδρος Μάντης και του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου Νικόλαος Καλτσάς.

Ο Γ. Δεσπίνης είναι ο άνθρωπος που αναγνώρισε την συνάφεια που είχαν μεταξύ τους δύο αρχαία κομμάτια: τμήμα επιτύμβιας στήλης του 4ου αιώνα π.Χ. από το Πόρτο Ράφτη, που εκτίθεται στο Μουσείο της Βραυρώνας με ένα άλλο κομμάτι, που είχε στη νεοϋορκέζικη συλλογή της η Σέλμπι Γουάιτ. Ετσι επετεύχθη ο επαναπατρισμός του αρχαίου και η απόδοσή του για έκθεση στο μουσείο Βραυρώνας όπου ανήκει.

Ταύτισε επίσης μια κολοσοική κεφαλή αγάλματος από το Εθνι-

κό Αρχαιολογικό Μουσείο με το λατρευτικό άγαλμα της Αρτέμιδος Βραυρωνίας, που βρισκόταν στο ομώνυμο ιερό κάτω από την Ακρόπολη. Το σημαντικό σε αυτή την περίπτωση είναι πως πρόκειται για ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα έργα του Πραξιτέλη (εκτίθεται στο νέο Μουσείο Ακρόπολης) αν δεν είναι το μοναδικό αυθεντικό έργο του μεγάλου γλύπτη της αρχαιότητας. Οσα έργα αποδίδονται στον Πραξιτέλη σήμερα, είτε αποτελούν ρωμαϊκά αντίγραφα είτε είναι έργα του εργαστηρίου του.

Δάσκαλος πολλών αρχαιολόγων της νεότερης γενιάς ο Γιώργος Δεσπίνης (γεννημένος στην Τήνο), τους μετέδωσε την αγάπη

Ο Γιώργος Δεσπίνης, που τιμήθηκε χθες στο νέο Μουσείο Μπενάκη, δεν είναι απλώς κορυφαίος μελετητής της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής. Στις δικές του ταυτίσεις χρωστάμε επαναπατρισμούς κλεμμένων αρχαιοτήτων

Η «Αρτεμις Βραυρωνία», ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα έργα του Πραξιτέλη, χρωστά στον Γ. Δεσπίνη την ταύτισή της. Σήμερα βρίσκεται στο νέο Μουσείο Ακρόπολης

του για την έρευνα. Σπούδασε στην Αθήνα και σε πανεπιστήμια της Γερμανίας. Πριν την εκλογή του στο ΑΠΘ, εργάστηκε στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο όπου μελέτησε σε βάθος τα μυστικά της κλασικής τέχνης. Ετσι, κατέστη ο πλέον ειδικός στην αρχαία ελληνική πλαστική και αρχιτεκτονική των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων.

Κορυφαίο επίτευγμά του θεωρείται η ανακάλυψη των θραυσμάτων της Νεμέσεως του Αγοράκριτου και η μελέτη του αγάλματός της τύπου. Είναι γνωστό στον κύκλο των αρχαιολόγων πως όταν όλοι αδυνατούν να ερμηνεύσουν, να ταυτίσουν και να χρονολογήσουν ένα αρχαιοελληνικό γλυπτό, προστρέχουν πάντα στον Γ. Δεσπίνη για να τους βοηθήσει.

Τον Γιώργο Δεσπίνη έχει τιμήσει για την προσφορά του και η Ακαδημία Αθηνών

Κι εκείνος, σχεδόν πάντα, είναι πρόθυμος να λύσει τον γρίφο. Για την συμβολή του στην αρχαιολογική επιστήμη τον τίμησε το 2007 η Ακαδημία Αθηνών απενέμοντάς του αργυρό μετάλλιο.

N. KONTRAOY-PASSIA

Η πίσω όψη του μολυβδόβουλου φέρει τον Μανουήλ Α' τον Κομνηνό

Βυζαντινό μολυβδόβουλο σε γερμανικό πύργο

Τι δουλειά έχει ένα μολυβδόβουλο Βυζαντινού αυτοκράτορα, όπως του Μανουήλ Α' του Κομνηνού (1143 - 1180), σε γερμανικό έδαφος; Τον γρίφο αυτό καλούνται να λύσουν αρχαιολόγοι και ιστορικοί μετά τον εντοπισμό του ευρήματος στα ερείπια του πύργου Λίντελμπρουν, κοντά στην Καρλσρούη. Το μολυβδόβουλο, το οποίο φέρει κάθετη επιγραφή EMMANΟΥΗΛ, με το νεαρό, αγένειο πρόσωπο του Ιησού στη μια όψη, γνωστό ως «τύπος Εμμανουήλ», και τον Κομνηνό με στέμμα στην άλλη, βρέθηκε σε βάθος 20 μ. κάτω από το αποκαλούμενο «παλάτιο» του πύργου, σε ένα βραχώδες ύψωμα 437 μέτρων.

Οι ειδικοί της αρμόδιας για τη μεσαιωνική αρχαιολογία Εφορείας της περιοχής, αλλά και ο αρχαιολόγος Σβεν Γκίτερμαν από το Ινστιτούτο Αρχαιολογικών Επιστημών στο Φράιμπουργκ εξέφρασαν τη βεβαιότητα ότι πρόκειται για μολυβδόβουλο του γνωστού και ως «αυτοκράτορα - ιππότη», δηλαδή του Μανουήλ Δεσπότη, του Πορφυρογέννητου.

Για τους Έλληνες Βυζαντινολόγους το εύρημα δεν είναι σπάνιο. Εχουμε πολλά τέτοια στο Βυζαντινό Μουσείο. Το μόνο αξιο έρευνας είναι πώς βρέθηκε εκεί η σφραγίδα, κάτι που δείχνει τις σχέσεις των Βυζαντινών με τους Γερμανούς ηγεμόνες.

Σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Σ. Γκίτερμαν, ο πύργος Λίντελμπρουν αναφέρεται στις πηγές πρώτη φορά τον 13ο αιώνα. Η σφραγίδα του αυτοκράτορα Μανουήλ Κομνηνού είναι, όμως, προγενέστερη, του 12ου αιώνα. Επομένως, τίθεται το ερώτημα: Υπήρχε ο πύργος πριν από τα μέσα του 13ου αιώνα; Εάν ναι, πώς έφτασε η σφραγίδα εκεί; Θεωρεί λοιπόν πιθανότερο «η σφραγίδα να κοσμούσε κάποιο Βυζαντινό έγγραφο, το οποίο κατέληξε στον πύργο Λίντελμπρουν. Ενδέχεται, μάλιστα, να έμεινε στον πύργο κάποια σημαντική προσωπικότητα, στην οποία απευθυνόταν το έγγραφο. Αυτή τη στιγμή, όμως, δεν γνωρίζουμε τίποτε περισσότερο».

Ψηφιακό γκολ πέντε ημερών

Για δεύτερη χρονιά ανοίγει τις πύλες της στην Τεχνόπολη η Athens Digital Week. Πέρυσι είχαν δικτυωθεί 35.000 μανιώδεις των νέων τεχνολογιών

Παίζουν οι σκύλοι μπάλα; Οι ρομποτικοί παίζουν και μαζεύουν και κερκίδα. Η ζωντανή απόδειξη θα βρίσκεται στη Τεχνόπολη, στο Γκάζι, από σήμερα ως την Κυριακή. Για δεύτερη χρονιά ο Δήμος Αθηναίων ανοίγει τις πύλες του φεστιβάλ τεχνολογίας Athens Digital Week, μετά την επιτυχία της περυσινής διοργάνωσης, που μάζεψε 35.000 λάτρεις της ψηφιακής ζωής για να απολαύσουν μεταξύ άλλων 44 ώρες robotics, 40 ώρες διαλέξεων, 44 ώρες visual art, 56 ώρες modding και 56 ώρες gaming – με δωρεάν είσοδο.

Φέτος, σε 4.820 τ.μ. θα στηθούν οκτώ θεματικές ενότητες:

□ **Gaming:** Παρουσιάσεις νέων παιχνιδιών, έκθεση με παλιές κονσόλες (coin operated game machines), διαγωνισμοί στα παιχνίδια Counter-Strike, Warcraft III, Trackmania, Quake, ProEvolution.

□ **Robotics:** Ρομπότ παλεύουν, ακολουθούν γραμμές, λύνουν γρίφους. Ρομποτικά λουλούδια, που αντιδρούν σε εξωτερικά ερεθίσματα. Εξομοιωτές

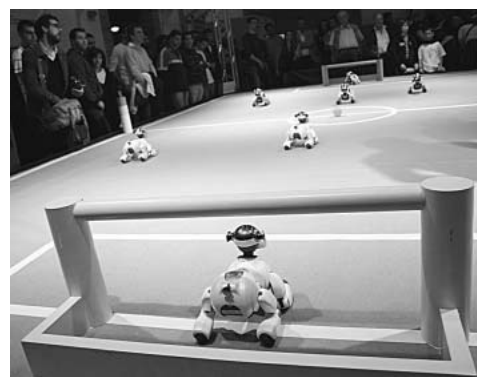
πήσεων, αλλά και ποδοσφαιρικές αναμετρήσεις με δίποδα ρομπότ των Κουρπών, των παγκόσμιων πρωταθλητών από την Κρήτη.

□ **Space:** Το Celestia δίνει τη δυνατότητα παρατήρησης του Ηλιακού Συστήματος σε τεράστιες οθόνες. Εκθεση φωτογραφίας με πλανήτες και αστέρια τραβηγμένα από ψηφιακές κάμερες και τηλεσκόπια. Κουίζ γνώσεων και ένα πρωτότυπο παιχνίδι Αστρονομίας.

□ **Digital Music:** Ο προαύλιος χώρος της Τεχνόπολης μετατρέπεται σε στούντιο ηχογράφησης. Ψηφιακές κονσόλες, υπολογιστές και μηχανήματα τελευταίας τεχνολογίας δίνουν σε όλους τη δυνατότητα να δημιουργήσουν το δικό τους μουσικό κομμάτι.

□ **Open Source:** Προγραμματιστές θα δώσουν το «παρόν» για να ανταλλάξουν απόψεις και κόλπα και να εκπλήξουν όσους τους παρακολουθήσουν.

□ **Visual Art:** Εικαστικές εφαρμογές με ψηφιακά μέσα. Ψηφιακή (matte) ζωγραφική, τεχνοτροπίες ψηφιακής εικονογράφησης (Vector), εικαστικές δημιουργίες για το Διαδίκτυο (2-D/Flash/3d, Papervision κ.λπ.), εφαρμογές εικονικής πραγματι-

Ρομποτικά σκυλιά παίζουν μπάλα με ψηφιακές εντολές από τους προπονητές τους

κότητας για Διαδίκτυο και διαφήμιση, ψηφιακά γκραφίτι κ.λπ. Ακόμα, η ομάδα Nomass για δεύτερη συνεχή χρονιά θα παρουσιάσει το online project με θέμα «Character design».

□ **Social Networking:** Εκδηλώσεις, πάρτι και κατασκηνώσεις στο Twitter και το Facebook.

□ **Telecom:** Διαδίκτυακές εφαρμογές για κινητά και PDA: από ψηφιακά προγράμματα επεξεργασίας κειμένου και ηλεκτρονικού «γραφείου», μέχρι παροχή ψηφιακής τηλεόρασης, μουσικής, εικαστικών, ηλεκτρονικών παιχνιδιών, ηλεκτρονικής πλοήγησης και Web 2.0.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΒΑΓΓΕΛΑΤΟΣ